

Creativity as a Way to Overcome the Existential Vacuum of the Individual

Svitlana Babina ¹ *

¹ National Technical University of Ukraine "Igor Sikorsky Kyiv Polytechnic Institute" (Ukraine). Senior Lecturer at the Department of Philosophy, PhD in Philosophy.

* **Corresponding Author**, e-mail: svitlana.babina@lil.kpi.ua

ARTICLE INFO

ABSTRACT

Research Article

DOI:

[10.70651/3041-248X/2025.2.05](https://doi.org/10.70651/3041-248X/2025.2.05)

Received:

2 January 2026

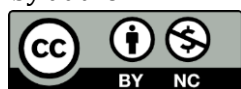
Accepted:

4 February 2026

Published online:

9 February 2026

Copyright © 2026
by author

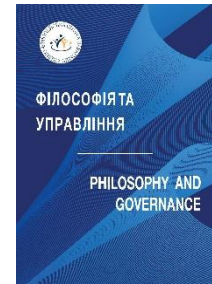
This is an open access journal and all published articles are licensed under a Creative Commons Attribution—NonCommercial 4.0 International (CC BY-NC 4.0)

The article notes that the processes of total globalisation, digitalisation and social upheavals have brought to the fore a sense of existential emptiness, which, together with the need to find meaning in life amidst an unstable reality, has become a central theme of contemporary philosophy. It has been established that the existential vacuum, conceptualised by V. Frankl, is a dangerous and destructive challenge of our globalised and digitalised age, in which individuals lose confidence in themselves and their abilities and are no longer able to independently perceive the meaning of life and their own value in the world. In the context of modern socio-cultural challenges, existential emptiness has become especially tangible. It transforms traditional ideas about identity and life purpose, nurturing semantic uncertainty as a global problem. It is determined that humanity is not deprived of mechanisms that can reanimate its existence and force it to take a responsible attitude towards its own self-organization and self-identification in the world. Philosophical anthropology states that the fundamental characteristic of human existence is creativity – a specific means of self-realization of the individual, which forms its spiritual essence and modifies the surrounding world., the way out of which can be creativity – a specific means of self-realization of the individual, which forms its spiritual essence and modifies the surrounding world. It is a specific bridge that makes it possible to transition from a state of vacuum to an active discovery of the meaning of life. New life meanings are realized through meaning-making, self-realization, transformative, communicative-cultural and existential-integrative functions. Filling the existential vacuum, creativity allows us to build new meanings, rethink experience and form an active life position. This ability of hers is extremely productively realized in philosophy, psychology, and art therapy.

KEYWORDS

philosophy of creativity, creativity, existential vacuum, personality, person, meaning of life.

Творчість як спосіб подолання екзистенційного вакууму особистості

Світлана І. Бабіна ¹

¹ Національний технічний університет України «Київський політехнічний університет імені Ігоря Сікорського» (Україна). Старший викладач кафедри філософії, канд. філос. наук.

* Автор-кореспондент, e-mail: svitlana.babina@iill.kpi.ua

СТАТТЯ	АНОТАЦІЯ
<p>Дослідницька</p> <p>DOI: 10.70651/3041-248X/2025.2.05</p> <p>Отримана: 02.01.2026 р.</p> <p>Прийнята: 04.02.2026 р.</p> <p>Опублікована: 09.02.2026 р.</p> <p>Авторське право © 2026 автора</p> <p>Цей твір ліцензовано на умовах Ліцензії Creative Commons «Із Зазначенням Авторства – Некомерційна 4.0 Міжнародна» (CC BY-NC 4.0).</p>	<p>У статті констатовано, що процеси тотальної глобалізації, цифровізації та соціальні катаклізми актуалізували відчуття екзистенційної порожнечі, що разом із потребою відшукати життєві сенси у нестабільній реальності стали центральними темами сучасної філософії. Встановлено, що екзистенційний вакуум, концептуалізований В. Франклом, це небезпечний деструктивний виклик глобалізованої та цифровізованої сучасності, у якій окремі представники людства втрачають впевненість у собі й у своїх силах і вже не можуть самостійно побачити життєвого сенсу і своєї цінності в світі. В контексті сучасних соціокультурних викликів екзистенційна порожнеча стала особливо відчутною. Вона трансформує традиційні уявлення про ідентичність і життєве призначення, плекаючи смислову невизначеність як глобальну проблему. Визначено, що людство все ж не позбавлене механізмів, які можуть реанімувати її екзистенцію і змусити відповідально ставитися до власної самоорганізації та самоідентифікації в світі. Філософська антропологія констатує, що фундаментальною характеристикою людського буття є творчість – специфічний засіб самореалізації особистості, що формує її духовну сутність і видозмінює навколишній світ. Вона є специфічним містком, що уможливило перехід від стану вакууму до активного віднайдення життєвого сенсу. Нові життєві сенси реалізується через смислотворчу, самореалізаційну, трансформативну, комунікативно-культурну та екзистенційно-інтегративну функції. Заповнюючи екзистенційний вакуум, творчість дозволяє будувати нові смисли, переосмислювати досвід і формувати активну життєву позицію. Така її здатність надзвичайно продуктивно реалізується у філософії, психології та арт-терапії.</p>

КЛЮЧОВІ СЛОВА

філософія творчості, творчість, екзистенційний вакуум, особистість, людина, сенс життя.

1. Introduction

Процеси тотальної глобалізації та цифровізації, націленість на мультикультуралізм, розмивання ціннісних меж і наше співбуття зі штучним інтелектом, а також соціальні катаклізми, зокрема збройні конфлікти й спричинені ними особистісні втрати, актуалізували відчуття екзистенційної порожнечі, що разом із потребою відшукати життєві сенси у нестабільній реальності стали центральними темами сучасної філософії. Провідні мислителі нашого часу констатують, що дедалі більше людей сьогодні переживають стан так званої смислової дезорієнтації та називають своє життя порожнім, адже не можуть відшукати у ньому бодай однієї ниточки, за яку їм варто було б триматися. Австрійський філософ і психотерапевт V. Frankl [9] назвав подібні відчуття екзистенційним вакуумом, коли життєва мета зникає, ідентичність стає фрагментарною, а внутрішня порожнеча посилюється настільки, що стає загрозливою для цілісності самої особистості. Дієвим механізмом подолання кризи спустошення, можна назвати творчість. Саме вона, не лише у значенні створення культурних цінностей, а й як спосіб самовираження та екзистенційного утвердження людини у світі, трансформує наш досвід і допомагає формувати індивідуальні системи життєвих сенсів. У такому контексті, актуальність нашої роботи вважаємо виправданою і своєчасною, адже вона представить практики та інструменти, за допомогою яких творчий потенціал людства стане фундаментальним антропологічним ресурсом відновлення та смислотворення.

2. Literature Review

Проблема екзистенційного вакууму та пошуку сенсу життя активно досліджується у філософії, психології та психотерапії. В такому ключі N. Bohdanova [5] досліджує креативність, яку вважає ключовим чинником життєтворчості, самопізнання і культурного самовираження людини у світі, що останнім часом змінюється шаленими темпами. Навіть більше, вона переконує, що це не лише інструмент створення нових ідей, а й спосіб самореалізації та розвитку людини і суспільства [5]. Для R. Bogachev et al. [4] творчість є ключовою цінністю людського буття, що розкриває здібності, знання та духовний потенціал особистості. Вона є важливою умовою саморозвитку й самоактуалізації, через яку людина організовує власне буття в культурному та соціальному просторі. Об'єктом дослідження N. Starynska [20] теж є креативність, яка, за її словами, формується під час особистісного розвитку і проявляється у творчості та самозростанні. V. Asakavičiūtė [2] розвиває думку попередньої науковиці і переконує, що культурні кризи є проявом занепаду людської креативності, до якої вона застосовує поняття екзистенційної. Цікаво, що на такі думки її наштовхнула цивілізаційна теорія культурних криз Шпенглера. S. Cherepanova [7] стверджує, що сферою творчої діяльності людини є культура, у якій взаємодіють філософські, наукові та мистецькі начала та формуються нові культурні смисли і способи пізнання світу, які не дають особистості шансу відчувати браку життєвих смислів. V. Grekova [11] побачила у будь-якій екзистенційній кризі переломний етап у житті людини, що суттєво впливає на її життєву позицію та може стати причиною переосмислення власних цінностей і навіть ставлення до світу. Ефективним способом для виходу з такої ситуації є креативність – соціокультурне явище і творча форма діяльності, яка допомагає особистості розвиватися і долати кризові стани [11]. R. Bailey [3] займається проблемами осмисленого життя і констатує, що, на жаль, досі недооціненою є ідея «волі до життя» австрійського психіатра V. Frankl.

3. Problem Statement

Метою цього дослідження є філософське осмислення творчості як способу подолання екзистенційного вакууму особистості. Його ми плануємо проаналізувати в контексті сучасного філософського дискурсу, а ще – розкрити сутність творчості як антропологічної та екзистенційної характеристики людини.

4. Methods and Materials

У процесі роботи було використано цілий комплекс загальнонаукових та філософських методів пізнання, щоб представити творчість як дію, що здатна заповнити екзистенційну порожнечу всередині кожної особистості й активно взаємодіяти зі смислотворенням і внутрішнім досвідом людини. За допомогою аналітичного методу ми конкретизували значення понять «творчість», «екзистенційний вакуум», «особистість», «сенса життя», визначили їх місце у філософському дискурсі, структурували теоретичні підходи до розуміння творчості та виявили їх значення для осмислення внутрішнього духовного досвіду. Метод герменевтики дозволив інтерпретувати ті філософські ідеї та концепції, що стосуються проблеми творчості та екзистенційного виміру людського буття.

Методом філософської рефлексії осмислено внутрішній досвід людини, її намагання самореалізуватися і творити смисли. Застосування системного підходу уможливило розгляд творчості як складного багатовимірного феномена, онтологічні виміри якого можуть бути психологічними, культурними, соціальними і духовними.

Таким чином, використання комплексу філософських методів та залучення широкого кола теоретичних джерел дозволило всебічно дослідити проблему творчості як способу подолання екзистенційного вакууму особистості та визначити її значення у процесі формування життєвих сенсів людини.

5. Results and Discussion

Модерно-постмодерні трансформації суспільства спричинили появу так званого екзистенційного вакууму, філософське коріння якого сягає вчення С. К'єркегора про тривогу як запаморочення від свободи. Суть своїх поглядів данський мислитель представив метафорично, описавши, що може відчувати людина, яка стоїть на краю прірви: 1) боїться впасти, бо її стримує інстинкт виживання; 2) має непереборне бажання кинутися вниз. Друге відчуття, на думку S. Kierkegaard [14], є тривогою, яка дає можливість особистості усвідомити свої абсолютні можливості. Саме тому, наш тривожний стан виникає не через обмеження, а через свободу [14].

Важливим для сучасної інтерпретації поняття «порожнеча» виявилось також припущення М. Haidehher [12] про закинутість у світ. Німецький термін *Geworfenheit* став для нього фундаментальною характеристикою людського буття: ніхто не може обирати час, місце та обставини свого народження, тому, опинившись у світі без попередньої на те згоди, індивід вимушено мусить бути діяльним, відповідальним і реалізованим [12]. Коли ж визначальними для його життєвих орієнтирів стають стереотипи та не завжди виправдані зовнішні очікування, справжнє розуміння власного буття розмивається / зникає і тоді з'являється той «вакуум», що згодом був концептуалізований у дослідженнях V. Frankl [9]. За його словами, це стан, який виникає, коли людина не може нічим себе зацікавити. Вона нудьгує, переживає апатію, втрачає життєві орієнтири. Хоч їй добре відомо, чим би вона хотіла насолодитися, – стверджує австрійський філософ, – однак людина практично не уявляє, для чого живе [9].

Для представників філософії екзистенціалізму проблема втрати сенсу існування завжди була центральною. J.-P. Sartre [19], наприклад, переконував, що наше народження не має наперед заданого сенсу, тому-то ми і мусимо шукати його все життя. Навіть більше, всі ми «приречені на свободу», бо відповідальність за наше життя та усі його смисли належить виключно нам, а ризик утворення екзистенційного вакууму можливий тоді, коли виникне усвідомлення радикальної свободи та відсутності зовнішніх гарантій сенсу [19].

Подібної життєвої позиції дотримувався також А. Camus, розглядаючи людське існування крізь призму абсурду. У «Міфі про Сізіфа» він констатує, що відчуття абсурдності виникає тоді, коли людські бажання внести ясність (знайти логіку і сенс) стикаються із нерозумним мовчанням світу (байдужістю реальності) [6]. Тоді, на переконання N. A. Fadel [8], з'являється порожнеча, яку особи, що її відчують, відчайдушно прагнуть чим-небудь заповнити: розвагами, надмірним споживацтвом, бажанням влади чи безмежного багатства. Іноді вони з головою втікають в роботу, вдаються до кардинальної зміни власної поведінки, однак, таким чином вони лише маскують проблему, бо їх відчуття життєвого наповнення є ілюзорними і віднайти втрачені глобальні сенси не допомагають [8].

Особливо відчутною та актуальною екзистенційна порожнеча стала в контексті сучасних соціокультурних викликів, пов'язаних із нагромадженням надлишкової інформації, швидкими технологічними змінами та нестабільними соціальними структурами, що трансформують традиційні уявлення про ідентичність і життєве призначення, плекаючи смислову невизначеність як глобальну проблему. M. Yamin [21] впевнений, що технологічні та інформаційні революції посилили життєві потреби людства та посилили схильність окремих його індивідів до стресу й психічних розладів. Опинившись у екзистенційному вакуумі, вони відчувають себе безпорадними і такими, що вже не зможуть змінити своє життя на краще [9]. Характерними ознаками їхнього стану є недієздатність, нудьга, відчай, апатія та песимізм, а наслідком – схильність до суїциду [15; 18]. І нездатність побачити цінність у будь-якому зі своїх зусиль.

Показовим у цьому плані став для нас експеримент йорданських дослідників M. Abood, T. Ghbari [1], який вони проводили зі 466 студентами-бакалаврами у першому семестрі 2021–2022 навчального року. За допомогою методу кореляції з валідованими шкалами вчені оцінювали рівні екзистенційного вакууму ($\alpha = 0,90$), оптимізму та песимізму ($\alpha = 0,88$) серед своїх респондентів. І хоч найвищий показник належав оптимістичним настроям, рівень песимізму та екзистенційного вакууму все ж був достатньо високим, причому, жінки демонстрували схильність до песимізму, а чоловіки – до вакууму та оптимізму. У підсумку, дослідники резюмували, що оптимізм здатний зменшувати екзистенційну порожнечу та швидше знаходити життєві сенси [1].

Як бачимо, людство все ж не позбавлене механізмів, які можуть реанімувати її екзистенцію і змусити відповідально ставитися до власної самоорганізації та самоідентифікації в світі. Філософська антропология (Ясперс, Ніцше, Кассіпер) констатує, що фундаментальною характеристикою людського буття є творчість – специфічний засіб самореалізації особистості, що формує її духовну сутність і видозмінює навколишній світ. Її наявність, власне, відрізняє людину від інших живих істот, які не можуть самотворити себе протягом життя, а тому твердження J.-P. Sartre, що «існування передре сущності» [19] на них і не розповсюджується. Статусу екзистенційної творчості набула тоді, коли почала допомагати особистості надавати сенсу власному існуванню. Позичуючи творчість як смислотворення, V. Frankl переконував, що вона допомагає подолати внутрішню порожнечу і робить людину значимою у світі [9], а мистецтво (як творчість), за M. Haidehher, розкриває буття і дозволяє виходити за межі повсякденного досвіду [12]. I. Kant [13] у своїй естетичній концепції трактував творчість як діяльність, що виникає з гармонійної взаємодії розуму та чуттєвості. На його думку, творчість є важливою формою самовираження, яка дає людині змогу виходити за межі буденних обмежень і переживати стан внутрішньої свободи. У цьому сенсі творче самовираження постає як прояв моральної свободи особистості та спосіб реалізації її духовних і естетичних прагнень. Водночас філософ підкреслював, що справжня творчість містить елемент суб'єктивного вибору і поєднує інтелектуальні, емоційні та інтуїтивні аспекти людської природи [13]. A. Maslow [16] зазначав, що творчість, пов'язана із самореалізацією, – це самодостатній процес, який дозволяє людині перебувати у стані постійного внутрішнього розвитку та пошуку нових способів вираження своєї особистості. Творчість у цьому контексті не обмежується традиційними формами мистецтва, а поширюється на всі сфери життя, включаючи професійну діяльність, науку, соціальну взаємодію та особисті стосунки [16]. Для A. Camus творчість була актом внутрішньої свободи і формою духовного опору світу [6].

Творчість можна назвати специфічним містком, що уможливорює перехід від стану вакууму до активного віднайдення життєвого сенсу. Подібну функцію у психоаналізі S. Freud [10] виконує сублімація, що переспрямовує біологічні імпульси у соціально прийнятні форми. У межах нашого дослідження йдеться про екзистенційну парадигму, тому місце лібідо у нас займатиме екзистенційна тривога – «паливо» для творчого акту – страх перед безглуздя, порожнечею та кінцевою природою буття. Річ у тому, що коли людина стикається з абсурдністю світу, вона не завжди може пасивно спостерігати за всім, що відбувається навколо неї. Саме тоді включається творча енергія, здатна утворювати нові структури значення там, де раніше була порожнеча. Це «включення» відбувається поетапно. Спочатку відбувається процес об'єктивізації. Як переконує, R. May [17] творча особистість не боїться порожнечі, адже вона втілює цю порожнечу в образи. Так колишнє жахіття стає конструктивним викликом. Наступний етап – динамічний катарсис. Його можна назвати творчою самотрансценденцією, за V. Frankl, яка сигналізує про здатність

людини виходити за межі власного «Я» і спрямовувати свою увагу на об'єкти «поза нею» – інших людей, ідеї чи створення культурних продуктів [9]. Тут долаються дефіцитарні стани – зацикленість на власних стражданнях, нудьга, відчуття безглуздя, – які V. Frankl якраз і називав екзистенційним вакуумом [9].

Можемо констатувати, що творчість допомагає здолати стан відчуження – розрив між внутрішніми бажаннями і соціальними нормами, результатом якого є духовна порожнеча. З філософського погляду, вона є проявом свободи, засобом самопізнання та важливим механізмом формування життєвих сенсів. Не випадково N. Bohdanova [5] називає креативність / індивідуальну творчість важливим ресурсом для досягнення внутрішньої цілісності, оскільки дозволяє людині реалізувати себе не лише як окрему особистість, а й як частину ширшого соціокультурного контексту. Це відображається у творчих досягненнях, які не лише змінюють особисте життя людини, а й позитивно впливають на суспільство та навколишнє середовище [5]. Саме через творчість людина здатна виходити за межі базових умов існування, відкривати нові можливості власного буття та долати стан екзистенційного вакууму.

Роль творчості у конструюванні нових життєвих сенсів реалізується через наступні функції: смислотворчу функцію, яка за V. Frankl, є «волею до сенсу» [9] – допомагає створювати ті діяльнісні продукти, культурні форми та ціннісні орієнтири, що наділяють сенсовістю людське життя; самореалізаційну функцію, яку можна ототожнити з активною життєвою позицією, через яку реалізується особиста духовна свобода; трансформативну функцію, яка, за аналогією до «граничної ситуації» Ясперса, здатна перебудувати індивідуальний кризовий досвід на нові життєві сенси; комунікативно-культурну функцію, через яку творчість визначається засобом створення і передачі культурних смислів, через які людина комунікує зі світом, переборюючи відчуття внутрішньої та зовнішньої ізоляції; екзистенційно-інтегративну функцію, коли внутрішні конфлікти, емоції та переживання формують нашу ідентичність як цілість.

Як бачимо, долаючи / заповнюючи екзистенційний вакуум, творчість дозволяє будувати нові смисли, переосмислювати досвід і формувати активну життєву позицію. Така її здатність надзвичайно продуктивно реалізується у філософії (як акт смислотворення, через який людина формує власне розуміння життя та здійснює свободу вибору), психології (як механізм самореалізації та внутрішньої інтеграції, що сприяє переосмисленню досвіду, емоційній регуляції та подоланню екзистенційної порожнечі) та арт-терапії, де стратегічними вважаються:

- творче самовираження через музику, письмо, живопис, фотографію чи вірші – внутрішня порожнеча, таким чином, перетворюється на символічні образи / нові смислові структури досвіду;
- нарративна творчість – переосмислення власної життєвої долі через ведення життєписів чи побудову автобіографічних текстів, котрі узагальнюють цінність особистості та формують у неї смислове відчуття;
- творче експериментування з новими ролями – волонтерством, новими зацікавленнями (хобі) і навчальними навичками, що створюють ауру власної важливості / впливовості в світі;
- спільна творчість і культурна участь у театральних студіях, де мінімізується відчуття ізоляції, а екзистенційний вакуум практично не відчувається.
- творче осмислення повсякденності – куховарство, домашній дизайн, фотографування, блогінг теж можна розглядати як акти творчості, що збагачують життя людини найрізноманітнішими сенсами.

6. Conclusions

Встановлено, що екзистенційний вакуум, концептуалізований V. Frankl, це небезпечний деструктивний виклик глобалізованої та цифровізованої сучасності, у якій окремі представники людства втрачають впевненість у собі й у своїх силах і вже не можуть самостійно побачити життєвого сенсу і своєї цінності в світі. В контексті сучасних соціокультурних викликів екзистенційна порожнеча стала особливо відчутною. Вона трансформує традиційні уявлення про ідентичність і життєве призначення, плекаючи смислову невизначеність як глобальну проблему, виходом із яких може бути творчість – специфічний засіб самореалізації особистості, що формує її духовну сутність і видозмінює навколишній світ. Вона є специфічним містком, що уможливорює перехід від стану вакууму до активного віднайдення життєвого сенсу. Нові життєві

сенсі реалізується через смислотворчу, самореалізаційну, трансформативну, комунікативно-культурну та екзистенційно-інтегративну функції. Заповнюючи екзистенційний вакуум, творчість дозволяє будувати нові смисли, переосмислювати досвід і формувати активну життєву позицію.

References

1. Abood, M., & Ghbari, T. (2024). The existential vacuum and its relationship to pessimism and optimism among undergraduate students. *Islamic Guidance and Counseling Journal*, 7(2). <https://doi.org/10.25217/0020247487500>
2. Asakavičiūtė, V. (2018). Cultural crisis as the decline of human existential creativity. *Cultura*, 15(1), 65–83. <https://doi.org/10.3726/cul.2018.01.04>
3. Bailey, R. (2024). Meaning, will to meaning, and Frankl's existential psychiatry. *Philosophical Psychology*, 37(8), 2449–2465. <https://doi.org/10.1080/09515089.2022.2156854>
4. Bogachev, R., Rudenko, T., & Kostromina, H. (2022). Creativity as the most important component of personality development and self-realization. *Educational Discourse*, (42), 10–12. [https://doi.org/10.33930/ed.2019.5007.42\(10-12\)-1](https://doi.org/10.33930/ed.2019.5007.42(10-12)-1)
5. Bohdanova, N. (2025). Philosophy of personality in the culture of creativity: Creativity as a path to life creativity. *The Journal of V. N. Karazin Kharkiv National University, Series Philosophy. Philosophical Peripeteias*, (72), 271–278. <https://doi.org/10.26565/2226-0994-2025-72-26>
6. Camus, A. (2013). *The Myth of Sisyphus*. New York: Penguin Books.
7. Cherepanova, S. O. (2017). Art within philosophy of education. *Philosophy of Education*, 20(1), 280–295. <https://doi.org/10.31874/2309-1606-2017-20-1-280-295>
8. Fadel, N. A. (2024) Existential Vacuum: What is it and how to get out of it? *Soha WellNess*. <https://sohawellness.com/existential-vacuum-what-is-it-and-how-to-get-out-of-it/>
9. Frankl, V. (2010). *The feeling of meaninglessness: A challenge to psychotherapy and philosophy*. Wisconsin: Marquette University Press.
10. Freud, S. (1905). *Three essays on the theory of sexuality*. New York: Penguin Books.
11. Grekova, V. S. (2014). Effect of creativity on overcoming the person's existential crisis. *Scientific and Theoretical Almanac Grani*, 17(6), 54–58. <https://grani.org.ua/index.php/journal/article/view/539>
12. Haidehher, M. (1962). *Being and time*. Oxford: Blackwell Publishing Ltd.
13. Kant, I. (1790). *Critique of Judgment*. New York: Barnes & Noble. <https://philpapers.org/rec/KANCOJ-2>
14. Kierkegaard, S. (1980). *Concept of anxiety: A simple psychologically orienting deliberation on the dogmatic issue of hereditary sin*. Princeton: Princeton University Press. <https://doi.org/10.2307/j.ctt24hrfg>
15. Kurtz, B. (1997). *Problems of life & death: A humanist perspective*. New York: Prometheus.
16. Maslow, A. (1962). *Toward a psychology of being*. New York: D Van Nostrand. <https://doi.org/10.1037/10793-000>
17. May, R. (1975). *The courage to create*. New York: W. W. Norton & Company.
18. Orbach, I., Mikulincer, M., Gilboa-Schechtman, E., & Sirota, P. (2003), Mental pain and its relationship to suicidality and life meaning. *Suicide and Life-Threatening Behavior*, (33), 231-241. <https://doi.org/10.1521/suli.33.3.231.23213>
19. Sartre, J.-P. (2007). *Existentialism Is a Humanism* (J. Kulka, Ed.). New Haven: Yale University Press. <https://doi.org/10.2307/j.ctv15vwkxg>
20. Starynska, N. (2020). Creativity as a self-actualizing person's characteristic. *Psychological Journal*, 6(4), 204–212. <https://doi.org/10.31108/1.2020.6.4.17>
21. Yamin, M. (2019). Information technologies of 21st century and their impact on the society. *International Journal of Information Technology*, 11(4), 759–766. <https://doi.org/10.1007/s41870-019-00355-1>